

Oponentský posudek disertační práce Mgr. Markéty Hončové

LA SCELTA DEL VERBO AUSILIARE NEI DIALETTI DI CORROPOLI E

NERETO

Předložená disertační práce (*Výběr pomocného slovesa v dialektech obcí Corropoli a Nereto*) je rozvržena do dvou hlavních částí. V I. části (*Abruzzo, Corropoli, Nereto: caratteristiche generali e linguistiche*, ss.12-67) autorka věnuje pozornost oblasti Itálie, v níž se nacházejí místa, která si zvolila k svému dialektologickému průzkumu. V 1. kapitole charakterizuje po stránce geografické a historické středoitalský kraj Abruzzo a obě obce, Corropoli a Nereto, jejichž nářečí studovala, a nechybějí zde ani mapy této oblasti. 2. kapitolu věnuje jazykové situaci v Abruzzu (uvádí zde mj. i výsledky výzkumu z r.2006, z nichž vyplývá, že se dialektem v rodině převážně dorozumívá 16% osob oproti 32 % v r.1988), vztahu mezi italštinou a dialektem, původu dialektu Abruzzo a jeho klasifikaci na západní a východní variantu. 3. kapitola přináší přehled hlavních rysů fonetického a morfosyntaktického plánu východní varianty abruzzského nářečí vycházející z vlastního autorčina bádání v obou zmíněných obcích, přičemž největší pozornost je přirozeně věnována slovesnému systému. V II. části (*La scelta dell'ausiliare: teoria e dati a confronto*, ss.68-189), sestávající z pěti kapitol, zpracovává M.Hončová poznatky získané v letech 2005-2011 z přímého kontaktu s rodilými mluvčími a studuje i písemný materiál vyexcerpovaný ze sbírek několika autorů píšících v dialektu. V prvních dvou kapitolách se zabývá teoretickými východisky pro výzkum volby pomocného slovesa, někdy značně složitými, jako jsou syntaktické funkce, valenční schémata a funkce sémantické, podrobně se zabývá neergativitou / neakuzativitou sloves, dvojitou strukturou nepřechodných sloves. Opírá se přitom zejména o studie L.Burzia, A. Leona, N.Vincenta, G. Centinea, A.Sorace, D. Perlmuttera a některých dalších. Zbývající kapitoly této části se zabývají technikou výzkumu jazykového materiálu, charakteristikou respondentů a míst, kde dotazníkové akce probíhaly, ovšem těžištěm je rozbor forem *passata prossima* z hlediska použití pomocného slovesa, z něhož vyplývá, že na rozdíl od spisovné italštiny je volba pomocného slovesa závislá na gramatické osobě, tj. v 1. a 2.osobě singuláru a plurálu figuruje *essere*, ve 3. osobách obou čísel *avere* (v ostatních časech se dává přednost *essere*). K stejnému závěru dospěla autorka i při zkoumání písemného materiálu. Velmi rozsáhlý je soupis odborné literatury (*Bibliografia*, ss.204-210) čítající na 150 titulů od dnes

již klasických autorů (E.Benveniste, G.Bertoni, T.De Mauro, G.Devoto, W.Meyer-Lübke, G.Rohlf's atd.) po současné lingvisty italské i zahraniční (srov.výše a řada dalších). Čtyři přílohy (ss.I-LXXXII) přinášejí konkrétní jazykový materiál shromážděný autorkou v anketách s místními respondenty a prezentovaný vždy formou věty v italštině a jejími nářečními ekvivalenty zaznamenanými ve fonetické transkripci (zásady fonetického přepisu uvádí autorka v úvodní části práce (s.9).

Pokud jde o celkové pojetí předložené práce, domnívám se, že neodpovídá zcela jejímu titulu (*Výběr pomocného slovesa v dialektech obcí Corropoli a Nereto*). Zaměření je širší. Její I.část - charakterizující po stránce geografické, historické a jazykové zvolenou nářeční oblast - je hodně detailní a tvoří víc než třetinu práce (ss.9-72), II.část se ve velké míře zabývá obecnou problematikou pomocných sloves, zatímco vlastnímu výběru pomocných sloves v obou středoitalských obcích je věnována zhruba čtvrtina práce (ss.152-203). Ze čtyř příloh se dvě netýkají přímo pomocných sloves (App.I. *Forme verbali*, App.II. *Verbi modali*). Z toho lze vyvodit, že poznatky obsažené v této studii mohou být přínosné nejen pro zájemce o daný gramatický jev na relativně omezeném území Itálie, ale třeba i o problematiku pomocných sloves v italštině vůbec.

V exempláři disertační práce, který jsem měla k dispozici, bohužel chybí III. a IV. příloha, které jsou však zařazeny do oficiálně odevzdané elektronické verze, jež je k dispozici v SIS. V přílohách došlo i k několika drobným nedopatřením (s.XIV a XV zařazení minulého konjunktivu a imperativu pod konjunktiv prézenta, s.XXXVII chybně určené předměty přímé aj.) Jinak je práce psaná výbornou italštinou, velmi pečlivě upravená, jen s několika málo neopravenými překlepy.

Celkově hodnotím předloženou disertační práci jako velmi zdařilou. Autorka v ní projevila schopnost jednak orientovat se v rozsáhlé odborné literatuře, vytěžit z ní zásadní informace pro svou studii, jednak pracovat s konkrétním, vlastními silami shromážděným materiálem.

Vzhledem k tomu, že práce splňuje požadavky kladené na disertační práci, doporučuji, aby byla připuštěna k obhajobě.

Prof.PhDr.Sylva Hamplová, CSc,
oponentka

Praha, 18.2.2012